

[Orla Møller.]

ængstelig for, at den pædagogiske frihed, man tidligere havde haft, skulle komme i klemme, og jeg tror, der er adskillige, der vil være indstillet på at sige, at der er skabt så mange forsøg på voksenundervisningens område gennem disse frie skoleformer, at det er en væsentlig ting, at den pædagogiske frihed bliver reddet. Det bliver gørligt nu at arbejde videre.

Der er altså tilbage det spørgsmål, som drejer sig om lærertidforbruget pr. årselev. I betænkningen er der taget nogle linjer med fra et notat af undervisningsministeren, som viser, at der kan blive en lærer for hver 6 årselever, og det ser jo i hvert fald over for offentligheden vældig imponerende ud. Men sandheden om den ting er, at det vil svare til 12-15 elever; det afhænger lidt af skolens forskellige forhold.

Jeg skal undlade at dykke ned i alt for mange detaljer i denne forbindelse, men jeg vil gerne sige, at ministeriet her har fulgt en regningsart, som for de fleste af os ville have indbragt en temmelig slet karakter allerede i folkeskolen. Man dividerer 100 sække æbler ind i 600 sække pærer og får resultatet 6. Det kan man som bekendt ikke. Man dividerer med forhold, som ikke står i direkte relevans til hinanden, og derfor er det rigtige tal altså 12-15. Jeg kan godt forstå, hvis betragtningen de 6 har været grundlaget for ministerens uvilje mod at arbejde videre med dette spørgsmål, men jeg skal dog for ikke at være alt for slem over for ministeren sige, at vi har fået nogle linjer med i betænkningen, der giver mulighed for en meget smidig administration på dette område, og jeg ville egentlig blot med dette sætte en tyk streg under, at der bliver en lempelig administration, og at man i hvert fald følger med på dette område, så der ikke sker nogle ting, som kommer til at virke helt forkert ind på skolernes pædagogiske situation. Denne smule malurt ville jeg gerne have lov til at dryppe i et bæger, som ellers flyder med særdeles tilfredshed.

Jeg skal dog ikke ende med dette, for ministeren har i de samråd, vi har haft, lagt en meget stærk positiv vilje for dagen, så samtlige de i lovforslaget nævnte skoleformer kan få rammer, hvorunder de kan trives, og jeg vil gerne have lov til med taknemlighed at notere et par af disse punkter.

Jeg tror, det er meget væsentligt, at vi har fået direkte tilsagn om, at denne lovgivning ikke skal bruges til at konsolidere det bestående, men at der skal være plads for nye initiativer. Der peges i den forbindelse direkte på pensionisthøjskolerne, der kan oprettes på lige vilkår med folkehøjskolerne, og der peges på særlige højskoler på mellemfolkeligt grundlag som f. eks. Den internationale Højskole i Helsingør. Så langt som til at opnå en udvidelse af rammerne til også at gælde den rejsende højskole kom vi altså ikke, men jeg kan ikke lade være med i denne forbindelse at gøre opmærksom på, at vi måske alligevel kunne få en lille ventil i nogle udtalelser af ministeren her i dag.

På landbrugsskoleområdet værner betænkningen med nogle bemærkninger om de nye initiativer, idet det udtrykkelig fastslås, at landsbrugsskolerådet ikke bør kunne virke begrænsende på igangværende eller kommende initiativer, som følger undervisningsudviklingen op, som f. eks. den mellemteknikeruddannelse, der finder sted på enkelte landbrugsskoler.

Jeg synes, at der under udvalgsarbejdet er peget på adskillige positive ting, som forandrer dette lovforslag adskilligt til det bedre, og jeg vil gerne erklære mit partis taknemlighed for, at det både i udvalgsarbejdet og i samarbejdet med ministeren er lykkedes at finde frem til afgørende ændringer, så disse frie skoleformer fortsat får en mulighed for at repræsentere pædagogiske forsøg på voksenundervisningens område. Jeg skal erklære, at mit parti ønsker at stemme for lovforslaget ved tredje behandling.

Gerda Møller: Som hr. Orla Møller allerede har omtalt, har der fundet en meget grundig udvalgsbehandling sted af alle de spørgsmål og problemer, som har været rejst fra de forskellige skolers og enkeltpersoners side.

Det er jo således, at med den tilskudslov, vi fik i 1969, blev der indført en betydelig forøget støtte til skolerne, og derfor måtte det være afgørende, at man sikrede sig den bedst mulige udnyttelse af den — noget, jeg også tror skolernes folk er enige i — uden at skolernes hidtidige frihed skulle beskæres. Denne frihed er hidtil blevet administreret fornuftigt, og det forventer vi naturligvis også at den bliver fremover alle steder.